

Měsíčník EU aktualit

číslo 115,
duben 2013

strana 2	Události: Kypr má záchranný plán a uniká před bankrotem
strana 7	Drobnohled: Za co vše (ne)může v oblasti daní Evropská unie
strana 8	Hlavní téma:
Jednotný evropský patent
strana 13	Průvodce podnikáním:
Slovensko
strana 15	Výlet do historie: Historie rozšiřování Evropské unie I.

Česká spořitelna, a.s.
Olbrachtova 1929/62
140 00 Praha 4
tel.: +420 956 718 012
EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

EU OFFICE (KANCELÁŘ PRO EU)

Jan Jedlička

manažer EU Office
+420 956 718 014, jjedlicka@csas.cz

Tomáš Kozelský

+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Iva Dlouhá

+420 956 718 015, idlouha@csas.cz

Helena Chamerová

+420 956 718 012, hchamerova@csas.cz

EKONOMICKÉ A STRATEG. ANALÝZY

David Navrátil

hlavní ekonom České spořitelny
+420 224 995 439, dnavratil@csas.cz

GRANTIKA ČESKÉ SPOŘITELNY

Richard Lev

ředitel odboru Projektové poradenství
+420 731 192 877, lev@grantikacs.com

Máte zájem o realizaci projektu s podporou fondů EU? Hledáte financování rozvojových plánů? Plánujete expanzi do zahraničí? Chcete získat více informací? Prosím, obraťte se na nás.

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou
Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz

Informace o evropské politice
v češtině
www.euractiv.cz

Vážený čtenáři,

hlavním tématem března v Evropě byl bezesporu kyperský budiček. Vyrocení bankovní krize na Kypru a divoké varianty jejího možného řešení vytrhl z letargie globální investory i evropské politiky a připomenul, že Evropská centrální banka nemůže dluhovou krizi vyřešit, ale pouze poskytnout nezbytný čas.

O co na Kypru jde? Ostrovní republika ve Středozezemním moři založila svou ekonomickou prosperitu na sektoru finančních služeb a benevolentní regulaci, která přitahovala kapitál z celého světa, a to a zejména z Ruska. Relativně velké bankovníctví masivně investovalo v Řecku do tamějších státních dluhopisů a odpisy jejich hodnoty s sebou do červených čísel stáhly i kyperské banky. Ztráty byly tak hluboké, že ohrožovaly samou existenci největších bankovních domů a sama kyperská vláda nebyla schopna ze svých zdrojů bankovníctví zasanovat. Na pomoc tedy přispěchala eurozóna ve spolupráci s MMF. Podmínkou záchranného kruhu ve výši 10 miliard eur je ale bolestná restrukturalizace největších kyperských bank, kterou zaplatí de facto velcí vkladatelé.

Netřeba dodávat, že na „kyperskou krizi“ reagovalo euro poklesem a znovu se rozvířily debaty o udržitelnosti eurozóny v její současné podobě. Životaschopnost projektu společné evropské měny naopak podpořilo Lotyšsko, které i v současné době neztrácí zájem přijmout společnou evropskou měnovou politiku v čele s eurem. O šancích Lotyšů napoví více Konvergenční zpráva Evropské komise a ECB, která by měla vyjít příští měsíc. Ambice Lotyšska je přijmout euro 1. ledna 2014.

V rubrice Drobnohled tentokrát navazujeme na hlavní témata prvních dvou letošních čísel Měsíčníku a zaměřujeme se na oblast zdanění a roli Evropské unie. Příspěvek nám dodala osoba z nejpovolanějších – profesor Jan Široký z VŠB-TU v Ostravě, který je mimo jiné autorem populární publikace Daně v Evropské unii.

Aktuálním hlavním tématem dubnového čísla Měsíčníku je Jednotný evropský patent. Tato agenda je téměř neverending story prohlubování vnitřního trhu v EU. Vzpomene si dnes ještě někdo, že dokončení projektu jednotného patentu patřilo také mezi hlavní body českého předsednictví EU v prvním pololetí 2009? Celý tzv. patentový balíček byl podepsán letos v únoru a schválen formou posílené spolupráce, na které se podílí 25 zemí EU včetně České republiky.

Kdo s námi (a naší rubrikou Výlet do historie) cestuje dějinami evropské integrace, se v aktuálním čísle vydá na projížďku dvěma dekadami. Tématem je totiž 1. díl historie rozšiřování EU. Začneme první vlnou rozšíření v roce 1973, projedeme okolo roku 1981, kdy přistoupilo Řecko, a stroj času zaparkujeme v roce 1986 u vstupu Španělska a Portugalska.

Průvodce podnikáním se tentokrát podívá těsně za naši východní hranici. Možná při čtení příspěvku nejednoho čtenáře napadne otázka, zda je podnikatelské prostředí přívětivější u nás nebo na Slovensku.

Milí čtenáři, co nejrychlejší příchod jarního počasí Vám upřímně přeje

Jan Jedlička

Evropská komise představila návrh nového Nástroje pro konvergenci a konkurenceschopnost, který by měl umožnit užší koordinaci hospodářských politik v eurozóně. Koncem března došlo k dohodě řešení bankovní krize na Kypru. Eurozóna spolu s MMF zemi poskytnou záchranný balíček ve výši 10 miliard eur a na Kypru dojde k bolestivé restrukturalizaci dvou největších bankovních ústavů. S dobrou zprávou pro eurozónu přišlo Lotyšsko, které vyjádřilo zájem od příštího roku přijmout euro.

POLITIKA

Země eurozóny by měly více koordinovat své ekonomické reformy, říká Komise

Členské země eurozóny by měly v budoucnu více koordinovat důležitá rozhodnutí v oblasti národních ekonomik. Unie by tak mohla lépe využívat pozitivních důsledků reforem nebo zabránit přelévání negativních jevů do jiných členských států. Členové eurozóny by navíc měli být k reformám finančně motivováni. Vyplývá to z návrhu tzv. **Nástroje pro konvergenci a konkurenceschopnost** (Convergence and Competitiveness Instrument).

Evropská komise představila návrh nových nástrojů, pomocí kterých mají být **lépe koordinovány hospodářské politiky** zemí eurozóny. Jejich cílem má být vytvoření ekonomické unie, která by doplňovala jednotnou evropskou měnu.

„Plány na nejdůležitější hospodářské reformy by měly být zhodnoceny a projednány na úrovni EU, než dojde k finálnímu rozhodnutí na národní úrovni,“ píše se v prohlášení Komise. Ta by měla mít společně s Radou EU právo navrhnout změny v těchto národních plánech. „Přelévání pozitivních i negativních důsledků reforem v evropských zemích tak může být bráno v úvahu již na začátku rozhodovacího procesu,“ domnívá se exekutiva.

Měly by také vzniknout **finanční podpůrné mechanismy**, jež budou členské státy v reformách podporovat. Země by tak měly být **motivovány k rychlejší přípravě reforem** a finanční podporu by měly získat i pro jejich implementaci. Komise by s jednotlivými vládami členských států podepsala smlouvy, ve kterých by se země zavázaly k realizaci určitých reforem. Smlouva by stanovila také datum, do kterého mají být změny provedeny. Důraz by měl být kladen zejména na posilování konkurenceschopnosti, zaměstnanosti, rozvoj trhu se zbožím i službami nebo na daňové reformy.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-248_en.htm

<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/zeme-eurozony-by-mely-vice-koordinovat-sve-ekonomicke-reformy-rika-komise-010709>

EKONOMIKA A EURO

Kypr uniká před bankrotem, má nový záchranný plán

Ministři financí států eurozóny se koncem března dohodli na novém plánu na záchranu Kypru. O **část vkladů nakonec přijdou jen bohatí majitelé kont v jedné ze dvou největších kyperských bank**. Jsou tak upraveny podmínky, za kterých EU a Mezinárodní měnový fond kyperské vládě poskytnou půjčku ve výši 10 miliard eur. První část úvěru by měl Kypr obdržet na začátku května.

Hlavním cílem nového plánu je **radikální restrukturalizace bankovního sektoru** na Kypru, která by měla vyneset 5,8 miliard eur. Opatření se bude týkat jen dvou největších bank – **Bank of Cyprus a Laiki** kvůli jejich dominantní pozici v problémovém bankovním sektoru země. Druhá největší banka Laiki bude **úplně uzavřena**, přičemž pojištěné vklady do 100 tisíc eur přejdou k Bank of Cyprus, která se výrazně zmenší. Vklady nad tuto částku budou zmrazeny do doby, dokud se nestanoví, o kolik budou sníženy. U **Laiki se spekuluje až o 80 % odpisu**. V Bank of Cyprus přijdou střadatelé **o 37,5 % svých vkladů nad 100.000 eur**. Místo těchto peněz získají akcie banky, které jsou však v současnosti téměř bezcenné. Další 22,5 % mají zatím zablokováno a neúročeno a pokud se ukáže, že banka potřebuje posílit svůj kapitál, použije k tomu vláda tyto peníze, které majitelům vkladů opět vymění za akcie. Zbývajících 40 % částky bude střadatelům úročeno, ale nemohou je zatím vybrat.

Laiki by tak měla do záchranného plánu přispět částkou 4,2 až 4,6 miliard eur a Bank of Cyprus 1,2 miliardy. Kromě střadatelů ztráty utrpí také akcionáři a držitelé bankovních dluhopisů.

Současný plán se tedy dotkne jen bohatých vkladatelů, vkladatelé do pojištěné částky 100 tisíc eur postižení nebudou.

Plánované zdanění kyperských vkladů znejistilo Eurozónu

S původním návrhem zdanění všech vkladů (včetně těch pojištěných) **přišli ministři financí eurozóny** (Eurogroup). Kyperská vláda měla dostat finanční pomoc jen tehdy, pokud vybere **jednorázovou daň z bankovních vkladů**. U vkladů do 100 tisíc eur se mělo jednat o 6,75 % a u vkladů vyšších o 9,9 %.

U kyperské veřejnosti to vyvolalo rozhořčení, daň totiž musel zaplatit každý, kdo má své úspory v bankách. Bezprecedentní opatření vzbudilo obavy i v ostatních zemích. Kyperský parlament tento návrh proto zamítl.

<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/planovane-zdani-kyperskych-vkladu-znejistilo-eurozonu-010701>

Na rozdíl od původního návrhu je nynější dohoda Eurogroup **dohodou výslednou**. Nemusí ji už totiž schvalovat kyperský parlament, protože neobsahuje žádnou novou daň. Jedná se jen o restrukturalizaci dvou bank, k čemuž již na Kypru existuje právní rámec.

Kyperský bankovní sektor se do problémů dostal zejména v loňském roce a to díky jeho **silné expozici na řecké státní dluhopisy**. S dohodou o jejich „dobrovolném odpisu“ ve výši až 70 % hodnoty se i kyperské banky dostaly do existenciálních potíží. Vzhledem k relativní velikosti sektoru na celé ekonomice Kypru byla záchrana bank nad možnostmi státu. Nejvyšší kyperští představitelé proto již v červnu 2012 požádali Evropskou unii o záchranný balíček.

<http://www.eurozone.europa.eu/newsroom/news/2013/03/eg-statement-cyprus-25-03-13/>

<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/kypr-unika-pred-bankrotem-novy-zachranny-plan-eu-byl-schvalen-010714>

Na Kypru přestal fungovat volný pohyb kapitálu

Z důvodu řešení bankovní krize byly banky na Kypru zavřeny od 18. do 27. března. I po jejich otevření však platí následující „dočasná“ omezení s neznámou dobou platnosti:

- maximální výběry hotovosti z účtu **300 eur denně**
- maximální platby kyperskou platební kartou v zahraničí **5 000 eur měsíčně**
- maximální převoz hotovosti do zahraničí **1 000 eur**
- maximální bezhotovostní převody fyzickou osobou do zahraničí **5 000 eur měsíčně**
- maximální bezhotovostní převody firmou do zahraničí **5 000 eur denně** a vyšší převody musí schválit centrální banka

Lotyšsko chce vstoupit do eurozóny

Lotyšsko vstoupilo do Evropské unie společně s Českou republikou v roce 2004. O necelých deset let později by se mohlo stát **18. členem eurozóny**, čímž by se zařadilo po bok další pobaltské země, Estonsku, které platí společnou měnou od roku 2011. Další pobaltská republika, Litva, uvažuje o zavedení eura v letech 2015-2016. O úmyslu Rigy vstoupit do eurozóny informoval 4. března novináře lotyšský ministr financí Andris Vilks společně s premiérem Valdisem Dombrovskisem a šéfem tamní centrální banky Ilmarsem Rimsevičem krátce poté, co o tomto kroku rozhodla lotyšská vláda.

Nyní je na Evropské komisi, aby posoudila, **zda je země na přijetí eura připravená**. Mělo by se tak stát během letošního jara.

Aby mohla země vstoupit do eurozóny, musí splňovat pět tzv. **maastrichtských konvergenčních kritérií**, které se týkají rozpočtového deficitu, zadlužení, dlouhodobých úrokových sazeb, stability měny vůči euru a inflace. Lotyšská vláda tvrdí, že všechny podmínky splňuje.

Vstup do eurozóny v roce 2014 představuje dlouhodobý cíl lotyšské vlády, která si od něj navzdory dluhové krizi v některých zemích bloku slibuje **vyšší investice, nižší transakční náklady na směnu deviz a zmírnění sociálního napětí**. Lotyšská veřejnost se ale kroku obává. Premiér Dombrovskis je ale přesvědčen, že se veřejné mínění nakonec změní a vstup země do eurozóny podpoří.

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-166_en.htm?locale=en

<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/lotysko-chce-vstoupit-do-eurozony-010655>

Rozdíly mezi regiony zůstávají, Praha patří mezi nejbohatší

Mezi nejbohatšími regiony v EU najdeme hned několik hlavních měst (měřeno podle HDP na osobu) – **Praha se umístila na**

osmém místě. Ostatní české regiony ale **nedosahují průměru EU**. Vůbec nejlépe je na tom region vnitřního Londýna, naopak nejvíce zaostává bulharský region Severozapaden. Ukazují to nově zveřejněné údaje Eurostatu.

Přestože kohezní politika EU usiluje o stírání rozdílů mezi evropskými regiony, je mezera mezi těmi nejbohatšími a nejchudšími stále výrazná. **Oblast vnitřního Londýna má 328 % průměrného HDP na hlavu EU**, zatímco bulharský region Severozapaden **jen 26 %**. Právě regiony států, které se staly členy Unie teprve v roce 2007 (Bulharsko a Rumunsko), nejvíce zaostávají za průměrem EU.

Mezi 20 nejbohatšími regiony najdeme především **hlavní města**, kromě Londýna je to **Brusel** (223 % průměru EU v HDP na osobu), oblast **Paříže** (180 %), **Bratislavský kraj** (176 %) nebo **Praha** (172 %). Hlavní město České republiky tak předstihlo třeba Stockholm, Vídeň, Kodaň nebo Helsinky. Zbytek České republiky je na tom ale o poznání hůře, všech zbylých sedm regionů se **pohybuje mezi 63–72 % unijního průměru**. Nejvyšší HDP na hlavu má přitom oblast Jihovýchod, naopak nechudší je Severozápad. Kromě Prahy se tedy všechny české regiony nacházejí v kategorii pod 75 %, kam v současnosti putuje více než 80 % rozpočtu kohezní politiky EU.

Nejvíce **chudých regionů je v Polsku, Řecku, Rumunsku, Maďarsku či Bulharsku**. Dva takto podprůměrné regiony ale lze nalézt i ve Velké Británii, což vzhledem ke zmíněné vyspělosti Londýna poukazuje na značné rozdíly mezi jednotlivými regiony v rámci států.

Na druhou stranu, 41 regionů dosahuje více než 125 % průměru EU – tedy přibližně každý sedmý region. Nejvíce jich má Německo, Nizozemsko, Rakousko a Belgie.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/1-21032013-AP/EN/1-21032013-AP-EN.PDF

<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/rozdily-meziregiony-v-eu-pretrvavaji-praha-patri-mezinejbohatsi-010710>

Deset nejvyspělejších regionů v EU

	Region NUTS II	HDP per capita v PPS
1	Inner London (UK)	328
2	Luxembourg (LU)	266
3	Bruxelles-Cap. / Brussels Hfdst. (BE)	223
4	Hamburg (DE)	203
5	Île de France (FR)	180
6	Groningen (NL)	180
7	Bratislavský kraj (SK)	176
8	Praha (CZ)	172
9	Stockholm (SE)	168
10	Wien (AT)	165

Zdroj: Eurostat

Evropský parlament odmítl návrh budoucího finančního rámce EU na roky 2014 až 2020, na kterém se usnesla únorová Evropská rada. Europoslancům se nelíbí příliš úsporné zaměření rozpočtu. Brusel představil návrh nových pravidel veřejné podpory po roce 2013. Pokud budou přijata, maximální míra veřejné podpory pro velké podniky by ve většině českých regionů dosahovala pouze 25 %. Ministři financí schválili legislativní balíček CRD IV, v jehož rámci dochází i ke kontroverzní regulaci bonusů v bankovníctví.

ROZPOČET

Europoslancům se nelíbí dohodnutý návrh rozpočtu EU

Jednání o příštím víceletém finančním rámci Evropské unie se komplikují. Jak řada zasvěcených pozorovatelů očekávala, Evropský parlament **návrh členských států na dlouhodobý rozpočet odmítl**. Podpořilo jej pouze 161 europoslanců, zatímco 506 se k němu postavilo negativně.

Členské země přišly se svým kompromisním návrhem po únorovém summitu. **Výše rozpočtu by podle nich neměla v příštím sedmiletém období překročit hranici 960 miliard eur.** Lídři několika frakcí v Evropském parlamentu vyjádřili svoji nespokojenost s návrhem již krátce po summitu. Europoslanci sice samotnou výši rozpočtu přímo nezpochybnili, nelíbí se jim ale, že **finanční plán na příštích sedm let omezuje výdaje.** Jsou totiž přesvědčeni, že evropské peníze by měly být určeny k investicím, jež **podpoří ekonomický růst a zaměstnanost.**

Návrh rozpočtového rámce EU na 2014-20 podle Rady EU

	2014-20 v mil. EUR	2007-13 v mil. EUR	Změna
Chytrý a inkluzivní růst	450 763	446 310	1,0%
Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost	125 614	91 495	37,3%
Hospodářská, sociální a územní soudržnost	325 149	354 815	-8,4%
Udržitelný růst: přírodní zdroje	373 179	420 682	-11,3%
Bezpečnost a občanství	15 686	12 366	26,8%
Globální Evropa	58 704	56 815	3,3%
Správa	61 629	57 082	8,0%
Kompenzace	27	-	-
Závazky celkem	959 988	994 176	-3,5%
jako procento HND	1,00%	1,12%	-
Platby celkem	908 400	942 778	-3,7%
jako procento HND	0,95%	1,06%	-

Zdroj: Rada EU

Schválenou rezolucí si europoslanci odhlasovali vyjednávací pozici pro rozhovory se členskými státy. O rozpočtu **chtějí nyní jednat s irským předsednictvím v Radě EU.** To skončí letos v červnu a do té doby by chtělo mít Irsko o podobě víceletého finančního rámce jasno. Pokud se Parlament a Rada nedohodnou, **bude pro nadcházející rok platit letošní rozpočet zvýšený s ohledem na inflaci o dvě procenta.** Zákodáři požadují například vyšší flexibilitu pro finanční plánování. Mezi jednotlivými rozpočtovými kapitolami by tak mělo být možné přesouvat nevyužité finance.

<http://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/content/20130313STO06477/>

<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/europoslanci-chteji-v-rozpocetu-eu-predevsim-vice-flexibility-vicelety-financni-ramec-parlament-fondy-010680>

FINANCE

Bonusy v bankovníctví EU budou regulovány

Ministři financí 5. března schválili návrh na **regulaci vyplácených bonusů v sektoru bankovníctví.** Kontroverzní návrh regulace odměn v privátním sektoru vyšel z iniciativy Evropského parlamentu. Nově plánovaná pravidla na **omezení bonusů** předpokládají, že roční odměna bankéřů **nepřesáhne výši jejich platu na příští rok.** Výjimku tvoří situace, že se na tom **dohodnou akcionáři dané společnosti.** V tom případě bude možné bonus navýšit na maximálně **dvojnásobek ročního platu.** Regulace, která se bude týkat veškerých bank v EU, by měla začít platit od příštího roku.

Návrhu na stanovení limitů se snažila zabránit hlavně Velká Británie. „Londýnská City“, která je finančním centrem starého kontinentu, bude totiž novým opatřením zasažena nejvíce. Britská vláda se obává hlavně **odchodu velkých bank do jiných finančních oblastí.** Britští europoslanci se ale již během vyjednávání pravidel snažili uspokojit požadavky Londýna. Británii údajně byly učiněny **ústupky v mnoha jiných oblastech,** návrh je totiž součástí širšího legislativního opatření na kapitálovou přiměřenost bank – tzv. CRD IV. Nová pravidla se také nebudou týkat většiny bankovního personálu, ale **jen vysokých manažerů.** Odhaduje se, že **omezení zasáhne na 300-500 bankéřů** v každé větší bance.

Regulaci bonusů kritizuje viceguvernér ČNB Miroslav Singer. „Odměňování je primárně věcí akcionářů. Tím, že do něj bude systematicky mluvit regulátor, vzniká další konflikt zájmů se špatně predikovatelnými důsledky,“ domnívá se.

http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ecofin/135829.pdf

<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/bankeri-v-eu-prijdou-o-extremne-vysoke-prijmy-010658>

PODNIKÁNÍ

Nová pravidla veřejné podpory mohou z Evropy vyhnat investory

Modernizace veřejné podpory, která již téměř rok probíhá pod taktovkou EU, se může **negativně podepsat na atraktivitě Evropy** při vábení zahraničních investorů. Navrhovaná pravidla z dílny Evropské komise znepokojují nejen velké podniky, ale i českou vládu. Podle českých vyjednávačů se ale zdá, že **mnoho již změnit nepůjde.**

Pokud začnou nové Pokyny k regionální podpoře 2014-2020 (Regional Aid Guidelines) platit, **velké podniky nedosáhnou na veřejnou podporu v oblastech, v nichž HDP na hlavu překračuje 75 %.** Dalším bodem, který české vyjednávače

znepokojuje, je navržené **snížení intenzity veřejné podpory** (poměr veřejné podpory vůči uznatelným nákladům projektu/investice). Ta v současné době dosahuje v českých regionech (s výjimkou hlavního města Prahy) 40 %, v regionu Jihozápad se jedná o 30 %. Z návrhu Komise vyplývá, že Česká republika by měla mít od roku 2014 na celém území (s výjimkou Prahy) **regionální podporu ve výši 25 % přípustné míry veřejné podpory**. Tomáš Paták z MPO takové snížení označil za „příliš razantní“. Znervozňující je podle něj i fakt, že nově bude moci investor zahájit projekt až po vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory, zatímco dnes tak může učinit už po předložení žádosti.

Návrh maximální intenzity veřejné podpory

Vyspělost regionu vůči Ø EU*)	Maximální intenzita VP
menší než 45 %	50 %
45 % až 60 %	35 %
větší než 60 %	25 %

Zdroj: Evropská komise, pozn.: jedná se o VP pro velké podniky, pro střední podniky může být zvýšena o 10 procentních bodů, pro velké podniky o 20 procentních bodů, *) vyjádřeno ukazatelem HDP per capita v paritě kupní síly; regiony NUTS II

Navrhovaná opatření se podle velkých podniků i zástupců ministerstva **negativně projeví na konkurenceschopnosti České republiky**, kde 92 % příjemců investičních pobídek představují právě firmy nad 250 zaměstnanců.

http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_regional_aid_guidelines/index_en.html

<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/nova-pravidla-v-erejne-podpory-mohou-z-evropy-vyhnat-investory-010687>

Komise chce usnadnit život MSP

Evropská komise by ráda, aby se malým a středním podnikům, které vytvářejí 85 % pracovních míst, v Evropě dařilo co nejlépe. Nechala je proto, aby vytipovaly deset evropských regulí, které jejich podnikání nejvíce ztěžují a které by z tohoto důvodu bylo třeba zjednodušit.

Největší problémy a náklady evropským SME způsobuje legislativa týkající se **chemických látek, daně z přidané hodnoty, bezpečnosti výrobků, uznávání odborných kvalifikací, ochrany osobních údajů, odpadů, trhu práce, záznamových zařízení v silniční dopravě, zadávání veřejných zakázek a v neposlední řadě i modernizace celního kodexu**.

Na druhou stranu malé a střední podniky, kterých je v Evropě 20,8 milionů, uvedly, že nejvíce **oceňují zkrácení lhůt splatnosti**, kterou zavedla směrnice o opožděných platbách a která začala platit 16. března letošního roku. Oslovení podnikatelé si rovněž pochvalovali **zjednodušená účetní a auditní pravidla**.

Žebříček regulí, které přinášejí největší administrativní zátěž, bude předložen představitelům členských států na jarní

Evropské radě. Komise chce problémy, na které podnikatelé poukázali, řešit prostřednictvím nového Programu pro účinnost a účinnost právních předpisů (REFIT), který byl zahájen loni v prosinci. Program zkoumá evropskou legislativu a hledá zatěžující a neefektivní přepisy a nedostatky. V případě, že takovou reguli objeví, bude přepracována.

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/top10report-final_en.pdf

<http://www.euractiv.cz/podnikani-a-zamestnanost/clanek/komise-chce-usnadnit-zivot-malym-a-strednim-podnikum-zjednodusi-proto-legislativu-010675>

Nová regulace ochrany osobních údajů

Jedním z prvků plánu na zjednodušení regulace podnikání je i **reforma úpravy ochrany osobních údajů**, která je již na cestě. Na konferenci v Bruselu o ní hovořila komisařka pro spravedlnost, základní práva a občanství Viviane Redingová. Jejím záměrem je **prý značné zjednodušení administrativní zátěže**. Norma by navíc měla být jednotná pro celou EU.

KOHEZNÍ POLITIKA

Bude infrastrukturní fond CEF pro ČR překážkou či příležitostí?

Nový finanční instrument CEF (Connecting Europe Facility neboli Nástroj pro propojení Evropy) je součástí balíčku pro rozvoj evropské infrastruktury, který definuje politiky ve třech stěžejních oblastech. Na **dopravní síť** by mělo směřovat **23,1 miliard euro**, **5,1 miliard** by mělo jít na podporu **energetických sítí a zbylá 1 miliarda je pak určena na rozvoje budování datových sítí a elektronizace**. Tento nástroj stojí mimo evropské fondy a nefunguje na principu spolufinancování či dotací, **ale jako souhrn investičních podpor, zajištění rizikových aktiv a zvyšování ratingu projektových dluhopisů**.

Část peněz určených pro dopravu by podle Komise mělo být **do CEF převedeno z Fondu soudržnosti** (Kohezního fondu). Konkrétně by mělo jít o částku 10 miliard eur, což se však příliš nelíbí novým členským státům včetně České republiky.

Jako jeden z důvodů obav je označován fakt, že v CEF budou prostředky na úkor v současnosti existujících tzv. „národních obálek“ určených pro konkrétní státy, které znamenají určitou „jistotu“ alokaci prostředků pro jednotlivé země, jež pak samy určují jejich další využití.

Jak řekl Marek Pastucha, ředitel Odboru fondů EU z Ministerstva dopravy ČR, další problém tkví v tom, že ministerstvo nemá od Evropské komise přesněji naznačená pravidla, jak oba nástroje (CEF a nástupce dnešního OPD; pozn. red.) kombinovat.

<https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/connecting-europe-facility>

<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/bude-infrastrukt-urni-fond-cef-pro-cr-prekazkou-ci-prilezitosti-010693>

V rubrice Informační servis zobrazujeme nadcházející zasedání klíčových rozhodovacích orgánů Evropské unie, které jsou doplňovány dalšími významnými událostmi typu mezinárodních summitů se světovými velmocemi apod.

Agenda jednání těchto klíčových orgánů je s ohledem na její maximální aktuálnost připravována často jen několik dní před vlastním jednáním a je možno ji vyhledat na tomto odkazu:

<http://europa.eu/newsroom/calendar/>

Zasedání klíčových institucí EU

12. – 13. 4. 2013	Dublin, Irsko
- Zasedání Euroskupiny	
12. – 13. 4. 2013	Dublin, Irsko
- Neformální setkání ministrů financí	
15. – 18. 4. 2013	Štrasburk, Francie
- Plenární zasedání Evropského parlamentu	
17. – 18. 4. 2013	Dublin, Irsko
- Neformální setkání ministrů pro obchodní záležitosti	
22. 4. 2013	Brusel, Belgie
- Zasedání Rady pro obecné záležitosti	
22. – 23. 4. 2013	Brusel, Belgie
- Zasedání Rady pro zemědělství a rybolov	
22. – 23. 4. 2013	Dublin, Irsko
- Neformální setkání ministrů pro životní prostředí	
22. – 23. 4. 2013	Brusel, Belgie
- Zasedání Rady pro zahraniční záležitosti	
23. – 24. 4. 2013	Dublin, Irsko
- Neformální setkání ministrů pro energetiku	
1. – 3. 5. 2013	Dublin, Irsko
- Neformální setkání Rady pro konkurenceschopnost	
8. – 9. 5. 2013	Brusel, Belgie
- Plenární zasedání Evropského parlamentu	
13. 5. 2013	Brusel, Belgie
- Zasedání Euroskupiny	
13. – 14. 5. 2013	Brusel, Belgie
- Zasedání Rady pro zemědělství a rybolov	
14. 5. 2013	Brusel, Belgie
- Zasedání Rady pro hospodářské a finanční záležitosti (ECOFIN)	

Zdroj: www.europa.eu, přístup ke dni 2.4.2013

Cílem rubriky Drobnohled je podívat se detailněji komentovanou podobou na aktuální témata, která hýbou evropskou politikou. V dubnovém čísle se zabýváme tématem daní, které vzhledem k jejich zvyšování napříč celou Evropskou unií budí zaslouženou pozornost spotřebitelů i ekonomických analytiků. Jaká je vůbec role Evropské unie v daňové politice národních států? Může Brusel za nepopulární kroky v daňové oblasti aspoň nepřímo? Na tyto a podobné otázky naleznete odpovědi v aktuálním Drobnohledu.

ZA CO VŠE (NE)MŮŽE V OBLASTI DANÍ EVROPSKÁ UNIE

O tom, že Evropská unie je fenomén a že těžko někdy z ní Česká republika vystoupí (a že dříve či později přijmeme euro), asi netřeba dlouze diskutovat. Záměrem napsání tohoto drobnohledu je ukázat, za co vše EU ve vztahu k ČR může, resp. z čeho jí (ať by se to někdy hodilo) vinit nemůžeme. Jako názorná oblast nám může posloužit daňová politika.

Daně byly vždy symbolem národní suverenity daného území, nicméně evropská integrace vyžaduje od členských států úzkou spolupráci i v daňové oblasti. Důvody jsou nasnadě: daně mají vliv na svobodu volného pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu, což jsou principy, na kterých je EU vystavěna.

V Evropské unii jsou v současnosti dány mantinely pro jednotlivé typy daní:

- osobní důchodové daně zůstávají v kompetenci národních vlád,
- nepřímé daně tím, že bezprostředně ovlivňují fungování jednotného trhu, stojí v centru pozornosti a snah o jejich harmonizaci,
- firemní daně mají napomáhat k volnému pohybu kapitálu a nemají způsobovat škodlivou konkurenci mezi jednotlivými zeměmi a
- systémy sociálního pojištění nemají být překážkou svobodného usazování v kterékoliv z členských zemí EU.

Zkusme se podívat na jednotlivé druhy daní. Stále diskutovanějším problémem v České republice je u daně z příjmů fyzických osob přechod od současné jednotné 15% sazby zpět k systému klouzavě progresivních sazeb, který byl v ČR do konce roku 2007. Tehdy existovaly čtyři daňová pásma s nejvyšší sazbou 32 %, v roce 1993 (při zavedení současné daňové soustavy) bylo v ČR dokonce šest pásem s nejvyšší sazbou 47 %!

Co na to Evropská unie? Jak už jsme uvedli v předchozím textu, je jí to v podstatě jedno. Žádný legislativní předpis nestanoví výši osobních daní, čehož je odrazem široké spektrum konstrukce daní pro fyzické osoby v členských zemích. K poslednímu dni loňského roku tak v EU byly jednak země s jednotnou („rovnou“) sazbou daně (kromě ČR také Bulharsko, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Rumunsko a Slovensko), jednak Lucembursko, které mělo daňových pásem hned osmáct!

A rozmezí samotných sazeb? Také značné, od 10% sazby v Bulharsku po více než 50% sazbu v Dánsku a Holandsku! Je nutné si ale uvědomit, že i rovná sazba daně ve skutečnosti znamená progresivní daň, např. v ČR poplatník s roční hrubou mzdou ve výši 123 500 Kč neplatí díky slevě na dani žádnou daň! A jako důkaz autonomie daňové politiky v oblasti zdaňování fyzických osob je možné uvést „novátorství“ ČR spočívající ve zdaňování super hrubé mzdy, kdy tento výpočet používalo v upravené formě dva roky pouze Maďarsko.

Další oblastí, kde je zachována různorodost daní, je samotná výše daňového zatížení. I ten nejnázornější zastánce daňové harmonizace uznává, že daňová zátěž je výsledkem národních tradic a potřeb jednotlivých zemí, výsledkem voleb, výsledkem toho, co chtějí občané z veřejných rozpočtů zajišťovat, na co jsou zvyklí a co od státu očekávají. Z těchto důvodů je již tradičně daňové břemeno nejvyšší ve skandinávských státech, nejnižší většinou na jihu Evropy.

Jinou otázkou je snaha přesouvat v posledních letech daňový mix (poměr přímých a nepřímých daní) na stranu nepřímých daní, což je na straně jedné efektivnější a jednodušší, na straně druhé poněkud skrytější zvyšování daňové zátěže. To se týká v současnosti zejména daně z přidané hodnoty.

Takže: Za co může Evropská unie v oblasti DPH? Především může za samotnou daň. Již v roce 1967 byla DPH právně zakotvena jako jediná povolená všeobecná daň ze spotřeby v zemích Evropské unie.

Po složitých diskusích je za základní model DPH v EU považován model se dvěma druhy daňových sazeb: základní, která nesmí být nižší než 15 %, a jednou či dvě sazbami sníženými, které nesmějí být nižší než 5 %. Tato zásada je legislativně dána, nicméně (jak už to v EU bývá i s některými povolenými výjimkami) v současnosti využívá možnosti stanovit sazbu na nejnižší možné hodnotě jen minimum států.

Je tomu tak proto, že při řešení následků ekonomické krize většina států zvolila „snadný“ mechanismus, jak navýšit příjmovou stránku veřejných rozpočtů v poměrně jednoduchém kroku zvýšení sazby DPH. V důsledku toho došlo k nevidaným posunům sazeb daně.

V období 2008 – 2013 bylo provedeno celkem 27 změn ve standardní sazbě DPH, přičemž tyto změny se uskutečnily v 17 členských zemích EU. Největší nárůst standardní sazby zaznamenalo Maďarsko (o 7 procentních bodů!) a Rumunsko se Španělskem (o 5 procentních bodů). V uvedeném období bylo rovněž provedeno celkem 15 změn ve snížené sazbě DPH, přičemž tyto změny se uskutečnily v 9 členských zemích EU. Největší nárůst snížené sazby zaznamenala Lotyšsko a Česká republika.

Vývoj, který jsme popsali, měl za následek zvýšení aritmetického průměru snížené sazby v zemích DPH z 8,0 % na 9,2 %, průměru základní sazby z 19,5 % na 21,2 %.

Nakolik provedené změny (zvýšení sazeb) přispěly k posílení příjmů veřejných rozpočtů a nakolik se odrazily ve snížení spotřeby domácností a útlumu ekonomického růstu necháme statistikům, v každém případě však nebyly důsledkem nějakého „nařízení“ z Bruselu, ale vládních opatření jednotlivých států.

Jan Široký
Ekonomická fakulta VŠB-TU Ostrava

Česká republika podepsala dne 19. února 2013 v Bruselu na zasedání Rady pro konkurenceschopnost spolu s dalšími zeměmi Evropské unie mezinárodní dohodu o vytvoření jednotného patentového soudu pro řešení sporů týkajících se evropských patentů a evropských patentů s jednotným účinkem. Tato je součástí tzv. patentového balíčku. Jaká je historie patentové ochrany v Evropě, o čem vůbec je patentový balíček a jaké to bude mít dopady se dočtete v dubnovém hlavním tématu.

JEDNOTNÝ EVROPSKÝ PATENT

ÚVOD

Schválení patentového balíčku pomohlo ukončit několik desítek let trvající jednání o vzniku jednotné patentové ochrany. Patentový balíček kromě dohody jednotného patentového soudu obsahuje další dvě části – evropský patent s jednotným účinkem a nařízení o překladech.

Kromě České republiky se k podpisu 19. února 2013 připojilo ještě dalších 23 zemí Evropské unie. K podpisu se nepřipojilo Polsko, Španělsko a Bulharsko, které tak však učinilo až o pár dní později z důvodu zdržení v rámci národních procedur. Španělsko nesouhlasí s navrženým principem, který počítá s překladem patentů a jejich průvodní dokumentace do trojice jazyků: angličtiny, němčiny a francouzštiny, ale nepočítá

se s překladem do španělštiny. Polsko se zatím k podpisu nepřipojilo kvůli obavám z možných negativních dopadů patentů na národní ekonomiku. Očekává se, že Chorvatsko po vstupu letos v létě do Evropské unie se svým podpisem k patentovému balíčku také připojí.

Dohoda v jednotlivých státech vstoupí v platnost až po ratifikaci v 10 členských státech a dále ji musí ratifikovat Francie, Německo a Velká Británie. Předpokládá se, že první patenty s jednotným účinkem budou uděleny již na počátku roku 2014. Co však předcházelo tomuto významnému kroku a jak je na tom Česká republika s počtem patentů s účinkem na jejím území?

HISTORIE PATENTOVÉ OCHRANY

V rámci patentové ochrany a ochrany průmyslového vlastnictví bylo vydáno a přijímáno několik významných dokumentů. Ty nejdůležitější z nich si představíme v následujících několika odstavcích. O tom, že patenty sehrávají dlouhodobě důležitou roli na celosvětové úrovni, svědčí Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví podepsaná dne 20. března 1883 v Paříži, která byla několikrát revidována a to:

- v Bruselu dne 14. prosince 1900,
- ve Washingtonu dne 2. června 1911,
- v Haagu dne 6. listopadu 1925,
- v Londýně dne 2. června 1934,
- v Lisabonu dne 31. října 1958
- ve Stockholmu dne 14. července 1967 a změněná dne 2. října 1979.

V této smlouvě byl poprvé zformulován význam ochrany duševního vlastnictví a pravidla ochrany průmyslového vlastnictví. Předmětem ochrany průmyslového vlastnictví jsou patenty na vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory nebo modely, tovární nebo obchodní známky, známky služeb, obchodní jméno a údaje o provenienci zboží nebo označení jeho původu. Dalším úkolem ochrany průmyslového vlastnictví je též potlačování nekalé soutěže. Důvodem zavádění těchto pravidel bylo zabránění padělání a neoprávněnému užití vynálezů. Země, na které se vztahuje tato Pařížská úmluva, tvoří Unii na ochranu průmyslového vlastnictví. Na jejím vzniku se podílely státy Belgie, Brazílie, Francie, Itálie, Nizozemsko, Portugalsko, Španělsko a Švýcarsko. Od té doby se počet participujících států rozrůstá a dodnes se členy stalo 174 zemí.

Tehdejší Československo se k Úmluvě poprvé přidalo (revidované ve Washingtonu roku 1911) dne 20. června 1919 (vstoupila

v platnost 5. října 1919). V České republice Úmluva vstoupila v platnost ke dni vzniku samostatné ČR 1. ledna 1993.

V roce 1967 byla vytvořena Světová organizace duševního vlastnictví (World Intellectual Property Organisation – WIPO) na základě Úmluvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví. Tato organizace je specializovanou agenturou OSN. WIPO spravuje mnohostranné mezinárodní smlouvy týkající se duševního vlastnictví. V dnešní době má tato organizace 185 členů.

K dalším významným dokumentům upravující patentovou ochranu patří Smlouva o patentové spolupráci (Patent Cooperation Treaty - PCT) přijatá ve Washingtonu dne 19. června 1970 spadající pod WIPO. Tato smlouva byla taktéž několikrát změněna dne 28. září 1979, dne 3. února 1984 a dne 3. října 2001. Státy, které jsou členy Smlouvy o patentové spolupráci, vytvářejí unii pro spolupráci při podávání přihlášek na ochranu vynálezů, při provádění rešerší k nim a při jejich výzkumu a také pro poskytování speciálních technických služeb. Tato smlouva tak umožňuje podání jedné mezinárodní přihlášky patentu, ve které jsou určeny smluvní státy, ve kterých chce mít žadatel patent přihlášen. Dodnes se k PCT připojilo 146 zemí. Česká republika je touto smlouvou vázána od 1. ledna 1993.

Evropské patenty

Dne 5. října 1973 byla v Mnichově v rámci patentové ochrany v Evropě přijata (v platnost vešla 7. října 1977) Úmluva o udělování evropských patentů (Evropská patentová úmluva - European Patent Convention – EPC), která byla revidovaná aktem revidujícím článkem 63 EPÚ ze 17. prosince 1991 a Revizním aktem EPÚ z 29. listopadu 2000. Touto úmlouvou se vytváří pro smluvní státy společné právo pro udělování patentů

na vynálezy, zjednodušilo se získávání patentových práv podáním jediné přihlášky ve smluvních státech EPC. Patenty udělené podle této úmluvy se nazývají evropské patenty.

Evropský patent má v každém smluvním státě, pro který byl udělen, stejný účinek a podléhá stejnému režimu jako národní patent udělený v tomto státě, pokud tato úmluva nestanoví jinak. O udělení evropského patentu lze žádat pro jeden, několik nebo všechny smluvní státy. Evropský patent udělený Evropským patentovým úřadem by tak měl mít na žádost majitele patentu jednotný účinek v zúčastněných členských státech. O tomto patentu se také hovoří jako o „evropském patentu s jednotným účinkem“. Evropská patentová úmluva stanovuje jednotnou dobu platnosti evropského patentu na 20 let ode dne podání přihlášky.

Evropská patentová organizace a Evropský patentový úřad

Na základě této úmluvy byla vytvořena mezivládní Evropská patentová organizace a její administrativní orgán Evropský patentový úřad (European Patent Office – EPO). Evropský patentový úřad svoji činnost zahájil 1. července 1978. Úkolem Evropské patentové organizace je udělovat evropské patenty. Tento úkol plní Evropský patentový úřad pod dohledem správní rady. Organizace má v každém smluvním státě nejširší možnou právní způsobilost, jaká je přiznána právníkům osobám podle národního práva státu. Organizaci zastupuje prezident Evropského patentového úřadu a sídlí v Mnichově. Evropský patentový úřad má sídlo také v Mnichově a pobočku v Haagu a řídí ho prezident, který za svou činnost odpovídá správní radě.

Úředními jazyky Evropského patentového úřadu jsou angličtina, francouzština a němčina. Evropská patentová přihláška se podává v jednom z úředních jazyků nebo, je-li podána v některém jiném jazyce, přeložena do jednoho z úředních jazyků, v souladu s prováděcím předpisem. V průběhu řízení před Evropským patentovým úřadem lze tento překlad uvést do souladu se zněním přihlášky, jak byla podána.

Od 7. října 1977 měla Evropská patentová organizace 7 členů (Belgie, Německo, Francie, Lucembursko, Nizozemsko, UK a Švýcarsko). Počet smluvních států postupem času narůstal, 1. července 2002 společně s Českou republikou přistoupilo Bulharsko, Estonsko a Slovensko. Od 1. července 2002 je tedy možno podávat evropské patentové přihlášky v Úřadu průmyslového vlastnictví České republiky. Zatím posledním členem se stalo 1. října 2010 Srbsko. Evropská patentová

organizace dnes sdružuje 38 států Evropy. V rámci EPC byla podepsaná Londýnská dohoda, která byla ratifikována 15 členskými státy. V Londýnské dohodě se státy vzdávají nároků na jazykové překlady ve svém jazyce, což by mělo vést ke snížení nákladů na překlady evropských patentů (např. podle studie Evropské komise z roku 2000 patent povolený EPO byl 5krát dražší než patent v USA a 3krát dražší než patent v Japonsku, tento rozdíl byl tvořen nutností překladů do mnoha jazyků).

Smluvní státy Evropské patentové organizace

Smluvní stát	Přistoupení
Belgie, Německo, Francie, Lucembursko, Nizozemsko, Švýcarsko, Spojené království	7.10.1977
Švédsko	1.5.1978
Itálie	1.12.1978
Rakousko	1.5.1979
Lichtenštejnsko	1.4.1980
Řecko, Španělsko	1.10.1986
Dánsko	1.1.1990
Monako	1.12.1991
Portugalsko	1.1.1992
Irsko	1.8.1992
Finsko	1.3.1996
Kypr	1.4.1998
Turecko	1.11.2000
Bulharsko, ČR, Estonsko, Slovensko	1.7.2002
Slovensko	1.12.2002
Maďarsko	1.1.2003
Rumunsko	1.3.2003
Polsko	1.3.2004
Island	1.11.2004
Litva	1.12.2004
Lotyšsko	1.7.2005
Malta	1.3.2007
Chorvatsko, Norsko	1.1.2008
Makedonie	1.1.2009
San Marino	1.7.2009
Albánie	1.5.2010
Srbsko	1.10.2010

Zdroj: *European Patent Office*

PATENTOVÝ BALÍČEK

V prosinci minulého roku se po mnohaletém úsilí podařilo prosadit schválení tzv. patentového balíčku, jak na Radě pro konkurenceschopnost, tak posléze i v Europarlamentu. Tento patentový balíček má v Evropské unii pomoci zjednodušit, zpřehlednit a výrazně zlevnit patentovou ochranu. Balíček by

měl platit ve všech státech EU kromě Itálie a Španělska.

Samotný balíček se skládá ze tří částí:

- nařízení o jednotném patentu,
- nařízení o překladech patentů,
- dohoda o patentovém soudu.

Jednotný patent

Jednotným patentem se zabývá nařízení Evropského parlamentu Rady (EU) č. 1260/2012 ze dne 17. prosince 2012. Tímto nařízením se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany povolená rozhodnutím 2011/167/EU, které Rada Evropské unie přijala dne 10. března 2011. Tímto rozhodnutím se povoluje posílená spolupráce mezi Belgií, Bulharskem, Českou republikou, Dánskem, Německem, Estonskem, Irskem, Řeckem, Francií, Kypr, Lotyšskem, Litvou, Lucemburskem, Maďarskem, Maltou, Nizozemskem, Rakouskem, Polskem, Portugalskem, Rumunskem, Slovinskem, Slovenskem, Finskem, Švédskem, Spojeným královstvím v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany.

Jednotná patentová ochrana bude podporovat vědeckotechnický pokrok a fungování jednotného vnitřního trhu Evropské unie tím, že zajistí, aby byl přístup k patentovému systému snazší, méně nákladný a právně zajištěný. Zvýší rovněž úroveň patentové ochrany tím, že umožní získat jednotnou patentovou ochranu v zúčastněných členských státech a odstraní náklady a složitost pro podniky v celé Unii. Jednotná patentová ochrana by měla být k dispozici majitelům evropského patentu ze zúčastněných členských států i z jiných států bez ohledu na jejich státní příslušnost, bydliště nebo sídlo.

Jednotné patentové ochrany by mělo být dosaženo přiznáním jednotného účinku evropským patentům ve fázi po udělení patentu, a to na základě tohoto nařízení a ve vztahu ke všem zúčastněným členským státům. Hlavním rysem evropského

patentu s jednotným účinkem by měla být jeho jednotná povaha, to jest že poskytuje jednotnou ochranu a má stejný účinek ve všech zúčastněných členských státech. Evropský patent s jednotným účinkem by tudíž mohl být omezen, převeden, zrušen nebo by mohl zaniknout pouze ve vztahu ke všem zúčastněným členským státům. Mělo by být možné poskytnout k evropskému patentu s jednotným účinkem licenci ve vztahu k celému území zúčastněných členských států nebo jeho části.

Aby byl zajištěn jednotný věcný rozsah ochrany vyplývající z jednotné patentové ochrany, měly by mít jednotný účinek pouze evropské patenty, které byly uděleny pro všechny zúčastněné členské státy se stejným souborem nároků. Jednotný účinek přiznaný evropskému patentu by tak měl mít pouze doplňkovou povahu, a mělo by se na něj hledět tak, že v rozsahu, v jakém byl základní evropský patent zrušen nebo omezen, vůbec nevznikl. Evropský patent s jednotným účinkem nabývá účinku v zúčastněných členských státech ke dni, kdy Evropský patentový úřad zveřejní oznámení o udělení evropského patentu v Evropském patentovém věstníku.

Překlady patentů

Překlady patentů jsou řešeny v nařízení Rady (EU) č. 1260/2012 ze dne 17. prosince 2012. V souladu s rozhodnutím 2011/167/EU by ustanovení o překladu pro evropské patenty s jednotným účinkem neměla být složitá a nepřiměřeně nákladná. Ustanovení o překladu by měla zajišťovat právní jistotu a podněcovat inovace a přinášet prospěch zejména malým a středním podnikům. Díky těmto ustanovením o překladu by přístup k evropskému patentu s jednotným účinkem a k patentovému systému jako celku měl být snazší, méně nákladný a právně zajištěný.

Aby byl usnadněn přístup k evropským patentům s jednotným účinkem, měli by mít přihlašovatelé, zejména malé a střední podniky, možnost podávat patentové přihlášky u Evropského patentového úřadu v jakémkoli úředním jazyce Unie. Jako doplňkové opatření by měly být určitým přihlašovatelům, kteří získají evropské patenty s jednotným účinkem a podali evropskou patentovou přihlášku v úředním jazyce Unie, jenž není úředním jazykem Evropského patentového úřadu, a mají bydliště nebo hlavní místo podnikání v členském státu Unie, uhrazeny dodatečně náklady na překlad z jazyka patentové přihlášky do jazyka řízení u Evropského patentového úřadu nad rámec, který je již v současnosti u Evropského patentového úřadu uplatňován.

Systém těchto náhrad by měl být spravován Evropským patentovým úřadem v souladu s článkem 9 nařízení (EU) č. 1257/2012. Dále mají být k dispozici strojové překlady, které jsou vyvíjeny Evropským patentovým úřadem a jež jsou velmi důležitým nástrojem, který má zlepšit přístup k patentovým informacím a umožnit šíření technických poznatků.

Jednotný patentový soud

Dohoda o jednotném patentovém soudu je třetí a poslední částí patentového balíčku. Tuto dohodu dne 19. února 2013 podepsalo 24 států Evropské unie včetně České republiky. O pár dní později ji taky podepsalo Bulharsko. K podpisu se zatím nepřipojily státy Polsko a Španělsko. Dohoda v jednotlivých státech vstupuje v platnost až po ratifikaci v 10 členských státech a dále ji musí ratifikovat Francie, Německo a

Velká Británie. Jakmile tato dohoda vstoupí v platnost, budou signatářské země tvořit z hlediska patentového práva jednotnou oblast. Doposud muselo být řízení v případě patentových sporů často projednáváno několika soudy v každém státě, kde k porušení patentu došlo. Rozhodnutí tohoto nového soudu však budou použitelná na celém území všech signatářských zemí. Jednotný patentový soud tak umožní domáhat se práv u jediného soudu a sníží se tím pak finanční a časová nákladnost na patentové spory.

PATENTY A ČESKÁ REPUBLIKA

V České republice plní funkci patentového a známkového úřadu Úřad průmyslového vlastnictví (více na <http://upv.cz/cs.html>), který také shromažďuje údaje týkající se ochrany práv průmyslového vlastnictví a zajišťuje patentovou ochranu na území České republiky. V jeho čele stojí předseda, který je jmenovaný vládou.

Mezi základní funkce ÚPV patří:

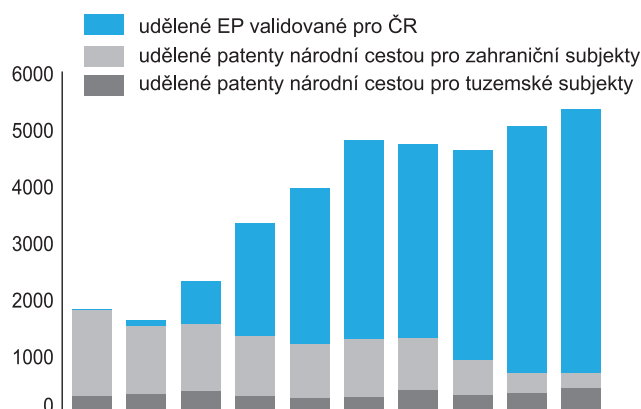
- v rámci správního řízení rozhoduje o poskytování ochrany na vynálezy, průmyslové vzory, užité vzory, topografie polovodičových výrobků, ochranné známky, zeměpisná označení a označení původu výrobků a vede příslušné rejstříky o těchto předmětech průmyslových práv
- vykonává činnost podle předpisů o patentových zástupcích
- získává, zpracovává a zpřístupňuje fond světové patentové literatury
- zabezpečuje plnění závazků z mezinárodních smluv z oblasti průmyslového vlastnictví, jichž je Česká republika členem
- aktivně se účastní spolupráce s jinými orgány státní správy při prosazování průmyslových práv
- spolupracuje s mezinárodními organizacemi a národními úřady jednotlivých států na poli průmyslového vlastnictví

Patentní úřad má na našem území už dlouholetou tradici. Patentní úřad v Praze byl založen zákonem č. 305/1919 Sb. ze dne 27. května 1919 a současně s jeho zřízením byl ustanoven i Patentní soud. Řízení o ochranných známkách probíhalo až do 1. ledna 1950 před obchodními a živnostenskými komorami, a před ministerstvem průmyslu. Odvolacím orgánem ve druhém stupni byl Nejvyšší soud. K 1. dubnu 1952 byl zřízen Úřad pro vynálezy a zlepšovací náměty, později Úřad pro vynálezy, resp. Státní úřad pro vynálezy a normalizaci. Po několika dalších etapách vývoje vzniká v rámci rozdělení bývalého Československa Úřad průmyslového vlastnictví České republiky, který sídlí v Praze a:

- rozhoduje o poskytování ochrany na vynálezy, průmyslové vzory, užité vzory, topografie polovodičových prvků, ochranné známky a označení původu výrobků
- vykonává činnost podle předpisů o patentových zástupcích,
- vede ústřední fond světové patentové literatury.

Patent (definice dle Českého statistického úřadu) je veřejná listina vydaná příslušným patentovým úřadem, která poskytuje právní ochranu na vynález po dobu až 20 let (jsou-li placeny udržovací poplatky), a to na teritoriu, pro něž byl tímto úřadem vydán (např. ÚPV ČR uděluje tzv. národní cestou patenty s platností na území ČR). O patent se žádá podáním patentové přihlášky u příslušného patentového úřadu.

Udělené patenty národní cestou a evropské patenty validované v ČR

Zdroj: Úřad průmyslového vlastnictví ČR

Z vývoje počtu udělených patentů národní cestou a evropských patentů validovaných v jednotlivých letech v České republice je patrné několik trendů. Není to jen vzrůstající celkový počet udělených patentů, ale i rostoucí počet Evropských patentů s platností pro ČR. První tři evropské patenty byly validované v roce 2003, protože evropské patenty je možné podávat v České republice až od 1. července roku 2002. Od toho roku jejich počet prakticky neustále roste. Jediný mírný pokles byl v krizovém roce 2009. V roce 2012 z celkového počtu 5 330 validovaných patentů jich bylo 4 660 udělených Evropským patentovým úřadem. Další trend, tentokrát však klesající, je u udělených patentů národní cestou. Udělené patenty národní cestou se sledují z pohledu domácích a zahraničních

přihlašovatelů. V roce 2003 bylo 1 543 udělených patentů zahraničním přihlašovatelům, v roce 2012 to už však bylo jen 269, z důvodu možnosti zahraničních přihlašovatelů využívat ochranu, kterou poskytuje evropský patent.

Z výroční zprávy 2012 Úřadu průmyslového vlastnictví České republiky vyplývá, že z celkového počtu 5 330 udělených patentů v roce 2012 v České republice jich podle země původu nejvíce patří přihlašovatelům z Německa (1 536, což tvoří necelou třetinu), ze Spojených států (zhruba 15 %), Francie a Švýcarska (oba státy přibližně 7 %). Přihlašovatelů z České republiky v roce 2012 bylo 423, což tvoří necelých 8 % ze všech udělených a validovaných patentů s účinkem v České republice.

Pokud se na udělené patenty a validované evropské patenty podíváme z hlediska patentového třídění, tak z celkového počtu 5 330 jich nejvíce spadá do oboru „Organická chemie“ (14 %), „Doprava, skladování“ (necelých 11 %) a „Lékařské, zubní a hygienické přípravky“ (9 %).

Celkově platných národních patentů a validovaných evropských patentů k 31. 12. 2012 na území České republiky bylo 28 864, z čehož 8 608 bylo národních patentů a 20 256 evropských patentů.

Dalším zajímavým ukazatelem jsou příjmy z patentových poplatků. Mezi tyto poplatky patří přihlašovací poplatky, poplatky za žádost o provedení úplného průzkumu, poplatky za vydání patentové listiny a poplatky za udržování patentů v platnosti, které tvoří největší část z příjmu z patentových poplatků. Jsou stanoveny částky za jednotlivé roky pro udržování patentů v platnosti. Tyto poplatky postupně narůstají a celkem jich bylo v roce 2012 vybráno z ČR patentů přes 97 mil. Kč a za Evropské patenty to bylo necelých 49 mil. Kč.

Jestliže výčet důsledků v oblasti makroekonomického vývoje může vyhlížet z pohledu České republiky nepříliš příznivě, neboť nepředstavujeme ani ekonomicky nijak problémového členu, ani dominantního čistého plátce, výčet přijatých opatření a jejich dopad na kohezní politiku pro nás naopak může být povzbuzující, neboť pokud budou některá z přijatých opatření považována za možný typ obecných ex-ante kondicionalit, není díky relativně příznivému ekonomickému vývoje tyto uplatňovat jako limity či sankce proti České republice.

Příjmy z patentových poplatků za české vynálezy a evropské patenty v Kč v roce 2012

	Vybráno z ČR patentů	Vybráno za EP
Přihlašovací poplatky	1 038 500	-
podání přihlašovatelem	926 900	-
podání původcem	111 600	-
Poplatky za žádost o provedení úplného průzkumu	3 168 500	-
Poplatky za vydání patentové listiny	2 253 000	-
Poplatky za udržování patentů v platnosti	97 190 000	48 915 000
1.-2. rok	352 000	5 000
3. rok	429 500	180 000
4. rok	279 000	930 000
5. rok	424 000	3 648 000
6. rok	581 000	4 526 000
7. rok	464 000	5 328 000
8. rok	486 000	5 644 000
9. rok	505 500	8 688 000
10. rok	646 000	11 368 000
11. rok	3 433 000	8 598 000
12. rok	8 770 000	0
13. rok	11 998 000	0
14. rok	12 721 000	0
15. rok	11 828 000	0
16. rok	11 433 000	0
17. rok	10 701 000	0
18. rok	8 610 000	0
19. rok	7 865 000	0
20. rok	5 664 000	0
Ostatní poplatky	2 620 445	11 310 600
Celkem	106 270 445	60 225 600

Zdroj: Úřad průmyslového vlastnictví České republiky, * Za 11. a každý další patentový nárok - 500 Kč, ** Za 11. a každou další stranu - 100 Kč

ZÁVĚR

Oblast ochrany patentů prošla dlouhodobým vývojem a v nejbližší době ji čeká ratifikace Dohody o jednotném patentovém soudu jednotlivými státy. Předpokládá se, že první evropské patenty s jednotným účinkem budou uděleny příští rok. Nový patent má být levnější a účinnější než stávající systém v ochraně jednotlivých vynálezů ve všech 25 zúčastněných členských státech. Zvýší to tak i jejich konkurenceschopnost vůči ostatním státům.

Podle Evropské komise dosahují průměrné náklady na patent 36 tisíc eur, zatímco náklady na jednotný patent se odhadují na zhruba 5 tisíc eur (v porovnání ve Spojených státech náklady dosahují zhruba 2 tisíce eur a v Číně kolem 600 eur). Tyto probíhající změny tedy nabraly správný směr a jsou příspěvkem k dostupnosti evropské patentové ochrany a snížení administrativní a finanční náročnosti (nejen pro malé a střední podniky, pro které je stávající systém příliš nákladný).

Rubrika Průvodce podnikáním je ochutnávkou nového poradenského programu „Průvodce podnikáním (nejen) v EU“, který od začátku roku spustil EU Office. V rámci programu radíme našim klientům z řad malých a středních podnikatelů, jak úspěšně expandovat do zahraničí a jaké je zde čeká podnikatelské prostředí. Více informací o programu naleznete: www.csas.cz/eu. V aktuálním vydání představujeme Slovensko.

SLOVENSKO

Základní údaje

Oficiální název	Slovenská republika
Počet obyvatel	5 477 038 (2011)
Rozloha	49 035 km ²
Měna	Euro (EUR)
Etnické složení	Slováci 85,5 %, Maďaři 9,7 %, Romové 1,7 %

Zdroj: CIA World Factbook

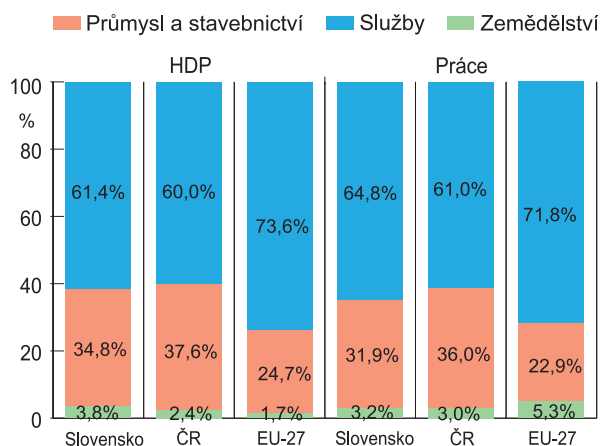
Slovenská republika vznikla po rozpadu Československa v roce 1993 a jedná se o parlamentní republiku s jednokomorovým parlamentem.

Hlavou státu je prezident volený přímo lidem na 5 let s maximálně jedním znovuzvolením. Prezidentem je od roku 2004 Ivan Gašparovič, opětovně zvolen byl roku 2009. Prezident jmenuje vládu, která podléhá vyslovení důvěry parlamentu. Zákonodárná moc je svěřena do rukou jednokomorového parlamentu – Národní rady SR. Národní rada se skládá ze 150 členů volených na 4 roky na základě poměrného systému.

Struktura hospodářství a zahraniční obchod

Oproti západoevropským ekonomikám je na Slovensku vyšší podíl zemědělství, kde dominuje pěstování obilí, chmelu, brambor a chov dobytka, drůbeže a prasat. Důležitým sektorem je průmysl, zejména strojírenský a automobilový. Zajímavý pro slovenskou ekonomiku je také chemický a hutní průmysl.

Sektory národního hospodářství na Slovensku (ČR a EU)

Zdroj: Eurostat, HDP za rok 2010, práce za rok 2011

Slovensko vyváží hlavně stroje a elektrická zařízení, vozidla, nerosty, kovy a chemikálie. Nejvýznamnějším exportním partnerem je Německo (podíl 21 %). Teritoriální struktura importu je obdobná. Největší část dovozu pochází z Německa (19,3 %) a České republiky (15,1 %).

Makroekonomický výhled

Slovensko se po tvrdém zásahu finanční krize rychle vzpamatovává. Zatímco v nejkrizovějším roce 2009 se jeho ekonomika propadla o téměř 5 %, již v následujícím roce se tempem růstu 4,4 % razantně odrazila od dna. S postupem času ale opět zpomaluje. V roce 2012 činil růst HDP 2,0 %. Obrat v trendu by měl přinést až rok 2014, kdy by hospodářství našich východních sousedů mělo vzrůst o necelá tři procenta.

Základní makro ukazatele	2011	2012	2013 ^e	2014 ^e
Růst HDP (%)	3,2	2,0	1,1	2,9
Míra nezaměstnanosti (%)	13,6	14,0	14,0	13,6
Inflace (%)	4,1	3,7	1,9	2,0
Deficit veřejných rozp. (% HDP)	-4,9	-4,8	-3,3	-3,4
Veřejný dluh (% HDP)	43,3	52,4	55,1	57,1

Zdroj: Evropská komise; ^e odhad

Dřívějšímu tahounu růstu – domácí poptávce – došel dech. Hlavním způsobem se na tom podepisuje vysoká nezaměstnanost a fiskální konsolidace vlády. Hlavním motorem růstu tak byly čisté vývozy, které těží i z nově budovaných exportně orientovaných výrobních kapacit zejména v automobilovém průmyslu.

Slováci pomalu stabilizují své veřejné finance. Zatímco za expremiérky Ivety Radičové se úsporná opatření odehrávala spíše na výdajové straně rozpočtu, v dubnu 2012 nastupivší levicová vláda Roberta Fica se orientuje spíše na zvyšování příjmů.

Trh práce

Míra nezaměstnanosti je na Slovensku dlouhodobě na relativně vysokých úrovních. Vloni představovala 14,0 % a v blízké budoucnosti by měla mírně klesat.

Aktuální minimální mzda je zde na úrovni 337 eur, což je jen nepatrně výše než činí minimální mzda v České republice (ekvivalent 318 eur).

Náklady práce jsou mírně nižší než v ČR. Například ve zpracovatelském průmyslu v roce 2011 činily 1 148 eur, tedy zhruba o pětinu méně než jsou průměrné náklady práce v tomto odvětví v České republice.

Základní ukazatele trhu práce		
Míra nezaměstnanosti (2012)	14,0 %	
Produktivita práce k Ø EU (2010)	73,9 %	
Minimální měsíční mzda (1H/2013)	337 EUR	
Ø měsíční náklady práce v odvětvích	Slovensko	ČR
Zpracovatelský průmysl (2011)	1 148 €	1 394 €
Stavebnictví (2011)	1 194 €	1 445 €
Velkoobchod a maloobchod (2011)	1 121 €	1 449 €
Činnosti v oblasti nemovitostí (2011)	1 284 €	1 617 €
Ubytování, stravování a pohost. (2011)	710 €	922 €

Zdroj: Eurostat

Základy pracovního práva

Pracovní smlouvu je možno uzavřít na dobu neurčitou i určitou, druhou variantu však maximálně na dobu 2 let a prodloužit či opětovně dohodnout lze pouze dvakrát v rámci těchto 2 let. Slovenští zaměstnanci si užívají minimálně 4 týdny zákonné dovolené.

Zkušební doba je stanovena na maximální délku 3 měsíců. V případě vedoucích zaměstnanců může být zkušební doba prodloužena až na 6 měsíců. Výpovědní lhůta činí měsíc, zákon však udává i výjimky a možnosti prodloužení výpovědní lhůty. Pracovní doba na Slovensku je stanovena na 40 hodin týdně a přesčasy smějí být maximálně 8 hodin týdně.

Základy obchodního práva

Nejčastějšími právními formami podnikání jsou společnost s ručením omezeným (spol. s r. o.) a akciová společnost (a. s.). Minimální kapitál slovenské s.r.o. činí 5 000 EUR (cca 120 000 Kč), přičemž počet partnerů je omezen 50. Minimální vklad každého ze společníků je 750 EUR. Akciová společnost má dvě podoby: s veřejnou nabídkou na úpis akcií a bez veřejné nabídky. Otevřená akciovka nemá omezený počet společníků. Ti se získávají veřejným úpisem a spolu s upisovateli musí dát dohromady základní kapitál ve výši alespoň 25 000 EUR.

Z průzkumu Světové banky vyplývá, že proces založení průměrné s. r. o. je na Slovensku poměrně zdoluhavý (zabere přes dva týdny) a celkové náklady se vyšplhají do výše okolo 400 EUR (cca 10 000 CZK).

Právní forma	Minimální kapitál
Společnost s ručením omezeným	5 000 EUR
Akciová společnost	25 000 EUR
Evropská společnost	120 000 EUR
Družstvo	30 000 EUR
Evropská družstevní společnost	1 250 EUR

Zdroj: Národní agentura pro rozvoj MSP

Hlavní daně a vedlejší náklady práce

Sazba korporátní daně ve výši 23 % je ve středo- a východoevropském kontextu spíše nadprůměrné číslo. Nejinak tomu je u daně z příjmu fyzických osob, která je progresivní. Z daňového základu menšího než 34 402 EUR se platí 19 %, pro vyšší příjmy se platí 25 %.

Náklady na pracovní sílu zvyšuje pouze příspěvek zaměstnavatele na sociální zabezpečení, který činí 35,2 %. Z hrubé mzdy zaměstnance je navíc na stejný účel strženo 13,4 %. Daň z přidané hodnoty má dvě pásma. Kromě standardní 20% sazby mají 10% sníženou sazbu (farmaceutické zboží, některé zdravotnické potřeby a zařízení či knihy) a osvobození od daně z přidané hodnoty (oblasti sociální pomoci, zdravotnictví, školství a vzdělávání, kultury, sportu, některé finanční služby).

Daň/odvod	Sazba
Korporátní daň	23 %
Daň z dividend	0 %
Daň z příjmu jednotlivců (progresivní daň)	19 / 25 %
DPH (základní / snížená sazba)	20 / 10 %
Sociální a zdravotní pojištění - zaměstnanec	13,4 %
Sociální a zdravotní pojištění - zaměstnavatel	35,2 %

Zdroj: Národní agentura pro rozvoj MSP

Energetika

Nejvíce elektřiny se na Slovensku vyrobí v jaderných elektrárnách, jejichž podíl na primární produkci přesahuje polovinu. Druhým nejvýznamnějším zdrojem jsou obnovitelné zdroje energie s podílem 22,7 %.

Energie na Slovensku jsou dražší než v ČR. V první polovině roku 2012 elektřina průmyslovým velkoobchodatelům prodávala za 0,1316 EUR za kWh a ceny zemního plynu dosahovaly výše 10,96 EUR za GJ.

Ø velkoobchodní ceny v 1H/2012	Slovensko	ČR
Elektrická energie (EUR/kWh)	0,1316	0,1039
Zemní plyn (EUR/GJ)	10,96	9,31

Zdroj: Eurostat, ceny bez DPH

Investiční pobídky

Slovensko rozděluje své dotace dle regionů a zejména jejich zaměstnanosti. Proto maximální výši pomoci veřejné podpory (tzv. intenzitu) rozděluje do 6 zón dle nezaměstnanosti.

Investoři se mohou ucházet o jednu ze 4 forem podpory: finanční dotace, daňové úlevy, příspěvek na pracovní místo či převod majetku státu/obce na investora. Slovensko podporuje projekty realizované v oblastech průmyslu, technologických center, center strategických služeb či turismu. Z fondů EU na období 2007-2013 na Slovensko míří 11,4 miliardy eur.

Výlet do historie

V červenci letošního roku si Evropská unie a vůbec celá myšlenka poválečné evropské integrace projde dalším milníkem. Rozšíří se o osmadvacátou členskou zemi, navíc bývalou zemi Jugoslávie – Chorvatsko. V tomto a příštích dvou číslech Měsíčníku se při této příležitosti vrátíme v čase a připomeneme si všechny etapy rozšíření včetně jejich příčin a okolností. V dubnovém čísle se budeme věnovat prvním třem vlnám rozšiřování, tedy rozšiřování do roku 1986.

HISTORIE ROZŠIŘOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE I.

K první vlně rozšíření došlo v roce 1973, kdy bylo přijato Dánsko, Irsko a Velká Británie, čímž počet členských zemí Evropského společenství vzrostl z šesti na devět. Toto rozšíření bylo zároveň první a poslední během doby, kdy byli zástupci v Evropském parlamentu voleni nepřímo.

Velká Británie se původně odmítla na Evropském společenství podílet jako zakládající člen, nicméně svou zahraniční politiku přehodnotila po tzv. „Suezské krizi“ a rozhodla se do společenství vstoupit. Ovšem hlavní motivací Velké Británie pro vstup nebyly důvody hospodářské, nýbrž diplomatické. Snažila se totiž tímto krokem omezit pozici Francie a zmírnit její vliv. V tomto ji podporovaly i Spojené státy, které neviděly rády silící vliv země galského kohouta v Evropě.

I z tohoto důvodu byla žádost Británie o členství dvakrát odmítnuta, a to v letech 1961 a 1967. V obou případech odmítnutí přišlo na popud Francie, která se právě o svůj vliv obávala.

Ostatní členské země s přijetím ostrovní velmoci souhlasily a tak po odchodu francouzského prezidenta Charlese de Gaulla měla Velká Británie dveře otevřené. Zástupci tehdejšího EHS viděli přijetí Británie jako možný impuls pro stagnující hospodářství společenství, a tak byla země přijata po pouhých 12ti hodinách jednání.

Společně s Británií o členství zažádaly také Dánsko, Irsko a Norsko, které byly s Velkou Británií natolik hospodářsky srostlé, že to bylo logickým krokem. Ovšem v Norsku bylo referendum k tomuto přistoupení zamítnuto, a tak je země dodnes mimo Evropskou unii.

Rozšíření Evropské unie v jednotlivých letech

Původní členové	Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko,
1973	Dánsko, Irsko, Velká Británie
1981	Řecko
1986	Portugalsko, Španělsko
1995	Finsko, Rakousko, Švédsko
2004	Česko, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko
2007	Bulharsko, Rumunsko
2013	Chorvatsko

Zdroj: *Evropská komise*

Velká Británie a Dánsko měly od začátku jasný názor na to, čím má pro ně Evropské společenství být. Viděly ho především jako prostor k realizaci svého hospodářského rozmachu a byly razantně proti jakémukoliv dalšímu rozšiřování jeho pravomocí na úkor národní suverenity. A zejména tento jejich

postoj ve spojení s tehdejšími hlasováními ve společenství na principu jednomyslnosti vedlo k sérii krizí uvnitř EHS během 70. let dvacátého století, která vstoupila do dějin pod pojmem „eurosκληρόζα“.

Po první vlně rozšíření v roce 1973 obyvatelsko Společenství vzrostlo o jednu třetinu, stejně jako celkový objem HDP všech zemí. Jediným negativním statistickým ukazatelem byl poměr HDP na obyvatele ve Společenství, který po přijetí nových zemí klesl o 0,91 %.

V průběhu 60. let dvacátého století projevila o členství v EHS zájem další řada států. Ovšem mnoho z nich naráželo na definovaná vstupní pravidla, která kromě ekonomických požadavků myslela také na požadavky z oblasti lidských práv.

To byl třeba příklad Řecka, kde až obnovení demokracie po pádu diktatury v roce 1974 umožnilo podat zemi přihlášku. O přijetí Řecka do skupiny elitních tehdy čistě západoevropských zemí se nejvíce zasloužil tehdejší řecký prezident Konstantinos G. Karamanlis, který udržoval v letech svého vyhnanství čilé styky s představiteli Evropského parlamentu a smyslem přijetí Řecka tak byla podpora a stabilizace nově se rodící demokracie v zemi.

Z výše uvedeného textu a kontextu dnešní doby je tak více než patrné, že Řecko se stalo členem Společenství na základě „politického“ rozhodnutí, protože ekonomická kritéria té doby v žádném případě nespĺňovalo. Řecko nakonec získalo členství v roce 1981.

Po pádu diktatur ve Španělsku a Portugalsku se na seznam aspirantských zemí o členství ve sjednocující se Evropě přidaly právě tyto dvě země. A zatímco jednání o přijetí Španělska bylo dlouhé a náročné kvůli vyžadovaným hospodářským výhodám ze strany země, v případě Portugalska se jednalo o rychlou záležitost, ačkoliv jeho problémem bylo značně zaostalé hospodářství.

Obě země rozšířily tehdejší evropskou „desítku“ od začátku roku 1986 a ačkoliv začlenění bylo relativně hladké, vyvolalo obavy pramenící zejména z jejich ekonomické zaostalosti a z rostoucí heterogenity společenství.

Původním oponentem vstupu jižního křídla současné EU byla zejména Francie v čele s prezidentem Françoisem Mitterrandem, který se obával, že s přijetím ekonomicky slabých zemí se integrační stupeň vrátí v čase zpět na úroveň pouhé zóny volného obchodu. Nakonec svůj postoj změnila a „středomořskému“ rozšiřování nebránila.

V příštím čísle Měsíčníku se zaměříme na další dvě vlny rozšíření a dotkneme se tak i přijetí České republiky do Evropské unie v roce 2004.

Statistické okénko

Statistické okénko zobrazuje důležité ekonomické ukazatele všech 27 členských zemí Unie. Zahrnují srovnatelná data z oblasti trhu práce (míra nezaměstnanosti, průměrné hrubé mzdy k průměru EU, produktivita práce k průměru ČR), či cenové charakteristiky (meziroční inflace na bázi indexu HICP, průměrné úročení hypoték, ceny elektřiny k průměru EU 1000–2500 kWh). Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele za celou EU. Zdrojem dat je Eurostat a ECB.

Klíčové ekonomické ukazatele

v %	Meziroční inflace				Míra nezaměstnanosti				Průměrné mzdy k ø EU			
	XI-12	XII-12	I-13	II-13	1Q-12	2Q-12	3Q-12	4Q-12	2008	2009	2010	2011
Belgie	2,2	2,1	1,5	1,3	7,1	7,4	7,4	7,4	135,1	138,1	134,3	128,9
Bulharsko	2,7	2,8	2,6	2,2	12,0	12,2	12,3	12,3	11,1	12,7	12,6	13,1
°R	2,8	2,4	1,8	1,8	6,8	6,9	7,0	7,2	36,3	35,9	36,8	35,6
Dánsko	2,2	1,9	1,0	1,0	7,5	7,9	7,4	7,4	160,0	166,1	163,5	155,0
Německo	1,9	2,0	1,9	1,8	5,6	5,5	5,4	5,4	137,5	138,5	137,3	132,2
Estonsko	3,8	3,6	3,7	4,0	10,7	10,0	10,0	9,8	33,4	32,0	31,0	29,9
Irsko	1,6	1,7	1,5	1,2	15,1	14,8	14,8	14,7	108,1	107,1	104,6	99,0
°ecko	0,4	0,3	0,0	0,1	21,9	23,9	25,5	26,4	55,5	62,5	66,2	47,4
Španělsko	3,0	3,0	2,8	2,9	23,9	24,7	25,5	26,1	77,2	81,4	80,2	76,1
Francie	1,6	1,5	1,4	1,2	10,0	10,2	10,3	10,4	111,5	115,0	112,8	108,1
Itálie	2,6	2,6	2,4	2,0	10,0	10,6	10,7	11,2	89,1	92,4	91,4	87,5
Kypr	1,4	1,5	2,0	1,8	10,2	11,5	12,5	14,2	n/a	n/a	n/a	n/a
Lotyšsko	1,5	1,6	0,6	0,3	15,4	15,5	14,4	14,4	26,9	27,9	26,6	25,8
Litva	2,8	2,9	2,7	2,3	13,6	13,3	13,0	13,2	24,6	23,2	21,9	21,0
Lucembursko	2,7	2,5	2,1	2,4	4,9	5,0	5,0	5,1	156,2	162,3	159,7	150,4
Maďarsko	5,3	5,1	2,8	2,9	11,1	10,9	10,7	11,0	30,8	29,3	29,5	28,3
Malta	3,6	2,8	2,4	1,8	6,1	6,5	6,7	6,9	55,7	57,7	58,1	59,4
Nizozemsko	3,2	3,4	3,2	3,2	5,0	5,2	5,3	5,6	143,3	149,6	146,4	138,4
Rakousko	2,9	2,9	2,8	2,6	4,1	4,3	4,5	n/a	123,7	127,5	124,6	118,4
Polsko	2,7	2,2	1,6	1,2	9,9	10,0	10,2	10,4	31,9	27,2	29,3	28,2
Portugalsko	1,9	2,1	0,4	0,2	14,9	15,6	16,1	17,0	55,4	57,7	56,2	53,0
Rumunsko	4,4	4,6	5,1	4,8	7,3	7,1	7,0	6,7	18,1	16,8	18,0	18,0
Slovinsko	2,8	3,1	2,8	2,9	8,2	8,5	9,4	9,9	52,4	54,2	54,8	51,5
Slovensko	3,5	3,4	2,5	2,2	13,6	13,9	14,1	14,4	28,2	30,5	30,2	29,1
Finsko	3,2	3,5	2,6	2,5	7,6	7,7	7,8	7,7	124,1	129,5	129,4	125,0
Švédsko	0,8	1,0	0,7	0,5	7,8	7,9	8,0	8,1	121,7	114,9	125,0	125,4
Velká Británie	2,7	2,7	2,7	n/a	8,2	7,9	7,8	n/a	139,2	126,3	129,4	119,1
EU	2,4	2,3	2,1	2,0	10,2	10,4	10,5	10,7	100,0	100,0	100,0	100,0

v %	Produktivita práce k ø EU				Průměrné úročení hypoték				Ceny elektřiny k ø EU			
	2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011	1H-2012	2009	2010	2011	1H-2012
Belgie	251,3	264,5	259,3	257,3	n/a	n/a	n/a	n/a	121,0	120,5	121,9	116,9
Bulharsko	30,5	33,0	33,7	36,4	10,9	9,7	8,8	8,5	46,9	45,0	43,4	42,7
°R	100,0	100,0	100,0	100,0	5,8	5,2	4,5	4,1	119,4	118,5	118,7	116,5
Dánsko	267,2	277,2	282,8	279,6	4,4	3,7	4,0	3,5	166,5	163,8	167,3	166,2
Německo	202,2	207,1	204,4	202,7	4,3	3,8	4,0	3,4	144,4	145,6	142,9	142,8
Estonsko	81,2	80,9	83,0	83,9	4,3	3,9	3,7	3,3	53,5	55,0	52,9	56,3
Irsko	280,5	294,0	281,3	282,4	3,1	3,1	3,5	3,2	127,8	117,8	125,0	123,5
°ecko	157,8	168,1	156,6	150,8	4,1	3,8	4,7	4,0	53,9	57,0	56,4	61,9
Španělsko	173,3	190,8	184,9	184,3	3,4	2,6	3,5	3,6	105,4	111,3	116,1	102,9
Francie	232,3	246,3	236,7	235,0	5,0	4,3	4,4	4,6	80,1	82,4	81,5	79,7
Itálie	207,1	217,2	211,0	207,1	3,8	2,8	3,6	4,4	96,5	88,9	86,6	95,8
Kypr	142,8	150,6	146,8	146,2	5,9	4,6	5,3	5,6	80,5	105,7	114,6	139,8
Lotyšsko	66,7	66,0	63,5	75,2	22,0	21,3	22,2	22,2	60,1	57,4	61,0	65,7
Litva	70,1	66,2	68,2	72,2	9,9	6,0	4,2	3,7	55,2	66,3	65,0	64,8
Lucembursko	573,5	582,9	599,8	604,5	n/a	n/a	n/a	n/a	117,1	105,1	95,5	94,7
Maďarsko	89,6	85,0	84,8	84,2	14,6	10,5	10,5	12,2	93,4	93,9	87,2	82,4
Malta	122,0	130,7	128,3	125,4	3,8	3,7	3,6	3,6	103,2	109,5	103,0	100,5
Nizozemsko	227,8	236,1	229,9	226,1	4,9	4,6	4,6	4,4	68,5	52,7	54,9	58,1
Rakousko	n/a	n/a	n/a	n/a	4,0	3,1	3,4	3,4	119,5	117,4	113,5	111,6
Polsko	75,7	68,9	73,8	73,7	8,0	7,1	7,0	8,9	71,8	80,0	78,0	75,6
Portugalsko	109,0	117,3	115,3	112,6	3,4	3,4	4,8	5,1	100,4	100,3	102,3	112,4
Rumunsko	47,6	43,7	43,5	45,1	12,6	11,7	9,5	7,7	55,8	57,4	56,7	54,4
Slovinsko	123,0	127,1	122,6	122,2	4,4	3,5	4,0	3,9	90,8	92,3	86,9	87,8
Slovensko	87,2	93,4	94,4	94,5	6,2	5,6	5,2	5,4	98,3	97,3	97,9	97,8
Finsko	239,6	243,8	239,2	242,4	2,6	2,1	2,6	2,3	93,5	93,8	100,5	98,0
Švédsko	240,4	230,0	257,8	270,3	2,1	2,4	3,9	3,7	103,1	112,6	116,0	111,2
Velká Británie	202,4	191,1	195,6	192,5	n/a	n/a	n/a	n/a	87,7	83,6	83,9	91,6
EU	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	100,0	100,0	100,0	100,0

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

